

Norwegian Centre of Expertise
MARITIME

BREAKING WAVESTM

DRIFTSRAPPORT 2009

Norwegian
Centres of Expertise

KLYNGEN | THE CLUSTER

15 designelskaper. 18 rederier. 14 skipsverft. 159 utstyrsleverandører. 21000 dyktige medarbeidere. NOK 50,5 milliarder i omsetning (2008). En verdensledende maritim klynge.

15 design companies. 18 shipowning companies. 14 shipyards. 159 ship equipment suppliers. 21,000 skilled employees. NOK 50.5 billion in turnover (2008). One world-leading maritime cluster.

Den maritime klyngen på Møre er blant de få komplette maritime klynger i verden med flere selskaper i hvert segment av verdikjeden - rederi, skipsdesign, utstyrs-leverandører og skipsbygging. Denne klyngen er verdensledende innenfor begrepet "avanserte marine operasjoner" - dvs. fartøy til bruk for oljevirksomhet. Nye krevende oppgaver i regionens tøffe klima har tvunget bedriftene i klyngen til å utvikle stadig mer avanserte skip. Klyngen styrkes av en god kombinasjon av geografisk nærhet, konkurranse, godt samarbeid og kommunikasjon mellom alle ledd i verdikjeden.

The maritime cluster in Møre on the west coast of Norway is among the few complete maritime clusters in the world, with several companies in each segment of the value chain. The region's tough climate, and even tougher competition, have turned the cluster's 200 companies into global leaders in the design, building, equipping, and operation of the world's most innovative offshore vessels specialised in Advanced Marine Operations.

NCE MARITIME

Vi er stolte av at denne klyngen har fått nasjonal status som Norwegian Centre of Expertise av myndighetene. Denne statusen har de fått på grunn av sin sterke posisjon innen Avanserte Marine Operasjoner.

Due to its outstanding performance and innovation strength, the maritime cluster in Møre was awarded the status of Norwegian Centre of Expertise for the maritime sector.

VELKOMMEN | WELCOME

Det å være et NCE gir status. Den gis kun til næringsklynger med de beste forutsetningene for videre vekst - og som har klare ambisjoner om et langsiktig og forpliktende samarbeid om innovasjons- og internasjonaliseringprosesser.

Bak NCE-programmet står SIVA, Forskningsrådet og Innovasjon Norge. NCE-programmet er 10-årig med fornyelse hvert tredje år. Programmet eies og finansieres av det offentlige og næringslivet. NCE Maritime har fått fornyet sin kontrakt i slutten av 2009 og går nå inn i sin andre kontraktsperiode. Vi er stolte av at NCE-programmet har gitt den maritime klyngen på Møre og NCE Maritime fornyet tillit.

I samarbeid med bedriftene i den maritime klyngen på Møre har NCE Maritime utarbeidet en handlingsstrategi som legger vekt på tre viktige satsingsområder: Forskning og Utdanning, Omdømme og Innovasjon. I denne årsrapporten for 2009 gir vi deg et lite innblikk i hva NCE Maritime har vært med på dette året. Vi håper du synes det er interessant lesing.

Selection as a Norwegian Centre of Expertise gives prestige. The status is only given to those clusters with the best potential for further growth and a long-term commitment to cooperation on innovation and internationalisation processes.

SIVA, The Research Council of Norway and Innovation Norway are behind the NCE programme. It is a 10-year initiative that is renewed every third year. The programme is owned and financed by members of the public and private sectors. NCE Maritime renewed its contract late in 2009 and is now entering its second term. We are proud that the NCE programme has renewed its trust in the maritime cluster in Møre and NCE Maritime.

Together with the companies in the maritime cluster in Møre, NCE Maritime has developed a strategy that prioritises three important strategic fields: research and education, reputation building and innovation. In the annual report for 2009, we give you a look into our activities this year. We hope you find it an interesting read.

Med vennlig hilsen/Best Regards

Per Erik Dalen

HVEM ER | WHO IS NCE MARITIME?

For å ha mest mulig bredde og samtidig spisskompetanse innenfor flere felt, er NCE Maritime blitt sammensatt av et team av mennesker med ulik bakgrunn og kompetanse organisert rundt NCE Maritime sine 3 strategiske fora. NCE Maritime ledes av en styringsgruppe med dype røtter i den maritime klyngen, fylkeskommunen og regionens høyskoler.

In order to best serve the world-leading maritime cluster of Møre, NCE Maritime has set up a team of professionals with different background and expertise. NCE Maritime's team is guided by a steering committee with deep roots in the maritime cluster, the county, and the regional knowledge centres.

Medarbeidere/The NCE Staff fra venstre/from left: **Oddvar Skarbø**, Senior Advisor, **Per Erik Dalen**, Managing Director, **Hans Petter Hildre**, Forum Manager for Research and Education, **Arne Mehl**, Senior Advisor, **Reidun Monsholm**, Project Manager Sunnmøre into the Future
Standing: **Øyvind Halskau**, Logistics and Analysis Manager, **Kjell Moltu-Jacobsen**, Senior Advisor
Antonia Guigova, Forum Manager for Reputation-building, **Perry Farstad**, Project Manager Subsea (away)

NCE MARITIME STRATEGI | STRATEGY

NCE Maritime opptre på vegne av den maritime klyngen på Møre – og gjennomfører en rekke prosjekter og aktiviteter. Til sammen vil disse aktivitetene bidra til å øke klyngens innovasjonstakt, styrke samspeillet mellom bedriftene og bygge et solid omdømme for den maritime klyngen og regionen.

Hvert enkelt prosjekt og hver aktivitet ivaretar de syv "SMARTE" mål som er etablert i samarbeid med klyngens bedrifter. Denne tilnærmingen sikrer at NCE Maritime hele tiden jobber mot klare og omforente strategiske mål for hele klyngen.

On behalf of the maritime cluster, NCE Maritime pursues a number of projects and activities which cultivate the mechanisms that accelerate the cluster's innovation rate, strengthen the interplay between companies and segments, and build a solid reputation for the maritime cluster and the region.

Each project and activity is rated against seven "SMART" goals established together with the cluster's companies. This approach ensures that NCE Maritime is constantly and consistently working towards clear and cohesive strategic objectives.

Disse 7 mål – som kalles SMARTE fordi de er Spesifikke, Målbare, Ambisiøse, Realistiske, Tidsfestet, og Etterprøvbare – er som følger:

1. Styrke klyngens samhandling
2. Øke klyngens innovasjonstakt
3. Øke tilgangen på høyt kvalifisert arbeidskraft
4. Øke tilgangen på forskningskapasitet og infrastruktur
5. Styrke klyngens internasjonale attraksjon
6. Øke kunnskap om klyngen og klyngens utviklingsmuligheter
7. Styrke klyngens konkurransevne gjennom effektivisering

These 7 goals, called SMART, because they are Specific, Measurable, Ambitious, Realistic, and fixed in Time, are as follows:

1. Strengthen the cluster's interplay
2. Increase the cluster's innovation pace
3. Improve access to highly qualified personnel
4. Increase access to R&D capacity and infrastructure
5. Strengthen the cluster's international attractiveness
6. Spread knowledge about the cluster and its strength
7. Strengthen the cluster's competitiveness through efficiencies

STYRINGSGRUPPEN | THE STEERING COMMITTEE

MAGNE AARSET, ÅLESUND UNIVERSITY COLLEGE

- Utdanningsinstitusjonene må utdanne mennesker som det lokale næringslivet trenger.
- *Educational institutions need to train people that the industry here needs.*

GUNVOR ULSTEIN, ULSTEIN GROUP

- Samspill mellom ulike aktører i klyngen gir grobunn for innovasjon.
- *Interplay between different members in the cluster aids innovation.*

KARL JOHAN BAKKEN, FARSTAD SHIPPING

- Samspeillet mellom de ulike bedriftene i den maritime klyngen fører til en styrket konkurransevne for den enkelte bedrift.
- *The interplay between the different companies in the maritime cluster leads to a higher competitiveness.*

BERGLJOT LANDSTAD, MØRE AND ROMSDAL COUNTY

- Innovasjon og skaperevne fører til økt verdiskaping for den enkelte bedrift.
- *Innovation and inventiveness lead to increased value creation for each and every company.*

SOLFRID VATNE, MOLDE UNIVERSITY COLLEGE

- Forskning og utdanning gir oss fremtidens produkter, arbeidsplasser og bedrifter.
- *Research and education gives us the products, workplaces and companies of the future.*

STRATEGISKE FORA | STRATEGIC FORUMS

NCE Maritime har organisert sin virksomhet i tre strategiske fora – der den enkelte spiller en sentral rolle i å hjelpe klyngen fremover med utgangspunkt i de 7 smarte målene. Disse strategiske fora er:

Forskning og utdanning - bidrar til å skape et ledende kunnskaps- og innovasjonsnav i regionen for å positivt påvirke utviklingen fra å være en industriell klynge til å bli en kunnskapsklynge.

Omdømme - styrker klyngens samspill ved å fungere som verdifull informasjonskilde og dynamisk møteplass - og bygger et solid ekstern omdømme ved å øke bevisstheten om klyngens styrke og attraktivitet blant viktige målgrupper.

Innovasjon - bidrar til klyngens videreutvikling og øker den eksisterende innovasjonstakt ved å introdusere ny kunnskap, nye ideer og inspirasjon – med fokus på å skape nye bedrifter, produkter og arbeidsplasser.

NCE Maritime has organized its activities into three strategic forums, each of which plays a central role in driving the cluster forward. These strategic forums are:

Research and education – contributes to the creation of a leading knowledge and innovation hub in the region, in order to facilitate the transition from an industrial cluster to a knowledge cluster.

Reputation-building – strengthens the cluster's interplay by serving as a valuable information node and a dynamic meeting place, and builds a solid external reputation by raising awareness of its strength and attractiveness among key audiences.

Innovation – contributes to the cluster's further development and increases the existing innovation rate by bringing in new knowledge, ideas and inspiration, and helping create new companies, products and workplaces.

I 2009 har NCE Maritime bidratt til å øke klyngens evne til å produsere ny kunnskap og kvalitet ved hjelp av professorater, masterstudier, seminarer og forskningsprosjekter.

NCE Maritime speeds up knowledge production in the cluster. In 2009, NCE Maritime made significant strides through new professorships, master's degree programmes, seminars and research projects.

FORSKNING & UTDANNING | RESEARCH & EDUCATION | FORSKNING & UTDANNING | RESEARCH & EDUCATION | FORSKNING & UTDANNING

Den maritime klyngen på Møre kjennetegnes av sin høye innovasjonshastighet, sin lange erfaring og spesialisering innen avanserte marine operasjoner. Alt dette er knyttet sammen i et tett samspill mellom leverandører og brukere. Klyngen er på veg til å bli et sterk og spesialisert kunnskaps- og innovasjonsnav som vil styrke de enkelte bedrifters konkurransefortrinn – noe som er avgjørende for klyngens fremtid.

NCE Maritime, gjennom sitt Forum for Forskning og Utdanning, bidrar aktivt til utviklingen av dette kunnskapsnavet ved å støtte nye, spesialiserte masterstudier og være pådriver for etablering av nye forskningsprosjekter og professorater i regionen. NCE Maritime bruker sin innsikt i næringens produkter og systemer til å kartlegge globale nettverk av relevant kompetanse. Dette for å innføre nye impulser og etablere ny anvendt forskning i nært samarbeid med regionale og nasjonale forsknings- og utdanningsinstitusjoner.

The NCE Maritime cluster is characterised by its specialisation in the field of advanced marine operations, its high pace of innovation and deep insight into applications, resulting from the close interaction between suppliers and users. A strong, specialised knowledge and innovation hub close to the cluster's companies strengthens their competitive edge, and is decisive for the cluster's future.

NCE Maritime, through its Forum for Research and Education, contributes actively to the development of such a hub by supporting new, specialised master's degree studies, and being a driving force for the establishment of new research projects and professorships in the region, in close cooperation with regional, national, and international research and education institutions.

Støtte til nye professorater

NCE Maritime har bidratt til å øke kapasitet til forskning og utdanning i regionen, ved å støtte et initiativ der næringen finansierer nye spesialiserte maritime professorater ved Høgskolen i Ålesund. NCE Maritime spilte en aktiv rolle i å engasjere klyngens bedrifter til å delta - og gikk foran som et godt eksempel ved å finansiere et av de første professoratene.

Foreløpig har tre av de fem planlagte professoratene fått finansiering, som vil fokusere på skipsdesign, produkt- og systemdesign og management av marine operasjoner. De nye professoratene ble finansiert av Ulstein Group, Farstad Shipping, Havila, Island Offshore, DNV og NCE Maritime.

Ved å investere i en etablering av slik høyt kvalifisert kunnskap i regionen, øker NCE Maritime klyngens tilgang til verdifull kompetanse tilpasset sine behov. Dette tiltrekker seg også dyktige studenter til regionen.

Funding new professorships

In 2009, the region's research and education capacity was strengthened by a new initiative that allows the industry to fund new specialised maritime professorships at the Ålesund University College. NCE Maritime played a central role in engaging the cluster's companies to participate, and kick-started the initiative by funding one of the first proposed professorships.

Currently, three of the five planned professorships have already received funding, and will focus on ship design, product and system design, and management of marine operations.

By investing in the creation of high-quality knowledge in the region, NCE Maritime increases the cluster's access to valuable competence adapted to its needs, and attracts talented students to the area.

Støtte til masterstudier

I tillegg til sin innsats for å styrke forskningskapasiteten i området, har NCE Maritime vært en sentral pådriver i utviklingen av flere nye mastergrads programmer innen avanserte marine operasjoner ved Høgskolen i Ålesund.

Masterstudiene i Produkt- og System Design er blitt en suksess - med flere titalls studenter. Et nytt program i Shipsdesign har blitt godkjent og er i etableringsfasen med oppstart 2010. NCE Maritime fortsetter det gode arbeidet med å bidra til et tredje masterstudie i Management av Marine Operasjoner, som vil få sine første studenter i løpet av sommeren 2011.

De nye masterstudiene øker klyngens adgang til dyktige ingeniører. Samtidig kan disse studiene tas på deltid, noe som gjør dem til et viktig verktøy for å styrke og oppdatere kompetansen blant klyngens eksisterende ansatte.

Backing master's degree programmes

NCE Maritime is also a prime motivator for the development of several new Master of Science degree programmes within the field of advanced marine operations at Ålesund University College.

The master's degree studies in Product and System Design are already a success, with several dozen students. A new program in Ship Design is approved and is in the pipeline. NCE Maritime is now working on a third master's degree programme, in Management of Marine Operations, due to start in the summer of 2011.

The new master's degree studies increase the cluster's access to a pool of highly qualified engineers. Additionally, when taken on a part-time basis, they serve as a powerful tool for raising the competence level among the cluster's existing workforce.

Rekruttering av talenter til klyngen

NCE Maritime er involvert i flere initiativer rettet mot rekruttering av nye talenter til klyngen. NCE Maritime, sammen med flere ledende selskaper fra klyngen, oppfordrer unge elever til å velge en teknisk karriere gjennom Motivasjonskurset til ingeniøryrket. Størstedelen av NCE Maritimes rekrutteringsaktiviteter er rettet mot studenter og nyutdannede. Eksempler på dette er møter med studenter fra BI og NTNU, og samarbeidsavtaler med universiteter i Romania, Brasil og Kroatia. NCE Maritime har også et eget trainee-program utviklet for å bringe ny kunnskap og impulser til klyngen - og samtidig etablere nyttige kontaktpunkter for klyngens bedrifter i traineenes hjemland.

Recruitment of talent to the cluster

NCE Maritime is involved in several initiatives designed to bring new talent into the cluster. Together with several leading companies from the cluster, it encourages young students to choose an engineering career through a motivation course for engineering. However, NCE Maritime focuses mainly on attracting university students and graduates to the cluster. Typical examples are the meetings with elite students, and cooperation agreements with Romanian, Brazilian and Croatian universities. NCE Maritime also has a dedicated trainee programme combining a master's degree in Product and System Design with a 4-year onsite work experience.

Campus Maritime

All tilgjengelig forskning om kunnskapsbaserte klynger viser at eksistensen av krysspunkter hvor dyktige mennesker, FoU-institusjoner, treningsfasiliteter og ledende selskaper møtes, er en viktig forutsetning for fremtidig vekst. NCE Maritime støtter utviklingen av Norsk Maritimt Kompetansesenter i Ålesund - like ved Høgskolen i Ålesund, Offshore Simulator Centre, Ålesund Kunnskapsark, og NCE Maritime. Tidligere i år kunngjorde Rolls-Royce Marine sin beslutning om å plassere sitt europeiske opplæringscenter her og ga med det en symbolsk bekreftelse av regionens tyngde innen avanserte marine operasjoner.

Campus Maritime

The existence of crossing points where highly skilled individuals, R&D institutions, training facilities, and leading companies merge together is a key ingredient for the future growth of knowledge-based clusters. NCE Maritime supports the development of the Norwegian Maritime Competence Centre in the town of Ålesund, in the immediate vicinity of Ålesund University College, Offshore Simulator Centre, Ålesund Knowledge Park, and NCE Maritime itself. Rolls-Royce Marine's choice to place its coming European Training Centre in this new development was a symbolic confirmation of the region's importance in advanced marine operations.

Anvendt forskning

NCE Maritime støtter utviklingen av konkrete forskningsprosjekter ved regionens høgschooler, Møreforskning, NTNU, SINTEF og andre. Dette arbeidet bidrar til å utvikle en betydelig regional forskningsaktivitet som utfyller og styrker den eksisterende kunnskap i klyngen. I 2009 har NCE Maritime bidratt til forskningsprosjekter innen design av maskinerisystem, sikrere ankerhåndtering, lavhastighetsmanøvrering, ekstreme marine operasjoner, innovasjon i global produksjon, metoder til design av propell og styresystem til offshore-skip, komposittstrukturer på offshoreskip, nye samarbeidsmetoder i en globalisert verden og fordeler knyttet til integrering i moderne forsyningskjeder.

Applied research

NCE Maritime supports the development of research projects at the regional University Colleges, Møre Research, NTNU and SINTEF, and others, building a substantial regional research activity that complements and lifts the existing knowledge in the cluster. Currently, NCE Maritime backs research projects in the fields of machinery systems design, safer anchor-handling operations, low-speed manoeuvring, extreme marine operations, innovation in global manufacturing, new cooperation methods, integration in modern supply chains, and many others.

Sikrere ankerhåndteringsoperasjoner

I 2009 støttet NCE Maritime et betydelig prosjekt som ser på problemstillingene knyttet til sikkerhet innen ankerhåndteringsoperasjoner. Prosjektet, som samler ledende representanter fra næringen, Offshore Simulator Centre, samt sentrale interesseorganisasjoner, utviklet et helhetlig opplæringskonsept for alle involverte i ankerhåndteringsoperasjoner. I kjernen av konseptet ligger simulatorbasert trening. Høgskolen i Ålesund, som har lang erfaring i det området, har fått det overordnede ansvaret for å lede arbeidet. Prosjektet omfatter også utvikling av globale opplærings standarder, så vel som et internasjonalt system for sertifisering.

Safer anchor-handling operations

In 2009, NCE Maritime supported a substantial project on safety issues related to anchor-handling operations. The project, which gathers leading industry representatives, Offshore Simulator Centre, and key interest organisations, developed a training concept for all those involved in anchor-handling operations, based on simulator-based training. Ålesund University College, which has extensive experience in the domain, has been given the overall responsibility to lead work. The project also includes the development of universal training standards, and an international certification system.

Design av maskinerisystem

Dette forskningsprosjektet omhandler utvikling av innovative simuleringsbaserte metoder i design av avanserte maskinerisystem - fra operatørens fingertupper til kraft på propell, vinsj og kraner. Målet er å erstatte tidskrevende prøving og feiling med effektiv verifikasjon basert på virtuelle prototyper. Prosjektet utføres av Høgskolen i Ålesund i nært samarbeid med Marintek, NCE-Maritime og regional industri. Prosjektet skal også føre til oppbygging av et kompetansesenter innen simulering av maskineri ved Høgskolen i Ålesund og i nært tilknytning med den maritime klyngen.

Machinery systems design

This research project develops innovative, simulation-based methods for the design of complex machinery systems, using virtual prototypes to replace the time-consuming process of testing and verification. The project is performed by Ålesund University College in close cooperation with Marintek, NCE Maritime and regional industry. The project includes the establishment of a centre of competence at Ålesund University College closely related to the NCE Maritime cluster.

Styrking av klyngens kunnskapsbase

NCE Maritime jobber kontinuerlig med å utvikle og fremme tiltak som driver den maritime klyngen på Møre fremover, gjennom å utvide klyngens kunnskapsbase og slik beholde kompetent personell. I løpet av 2009 formidlet NCE Maritime informasjon om en rekke ukentlige ingeniørkurs innen lean systems, systemmodellering og simulering, automatisering av designoppgaver, plattformdesign, sikkerhet i marine operasjoner, strukturell integrering av tungt utstyr på skroget, 3D-visualisering og mange flere. Kursene kan tas separat eller som en del av masterstudiene som NCE Maritime har bidratt til.

Strengthening the cluster's knowledge base

NCE Maritime is continuously working to develop and promote initiatives that drive the cluster forward by expanding its knowledge base and retaining skilled personnel. During 2009, NCE Maritime backed and spread information about a number of weekly engineering courses, which can be taken separately, or as part of the master's degree studies NCE Maritime has contributed to.

NCE Maritime bidrar til å bygge et solid omdømme for den maritime klyngen, ved å spre spennende fakta om klyngen og arrangere dynamiske møteplasser, som styrker klyngen og gjør den mer attraktiv blant viktige målgrupper i regionen, nasjonalt og utenfor Norge.

NCE Maritime builds up a solid reputation for the maritime cluster by generating powerful messages and dynamic meeting places that raise awareness of the cluster's strength and attractiveness among key audiences within the region, nationally, and outside of Norway.

OMDØMME | REPUTATION-BUILDING | OMDØMME | REPUTATION-BUILDING | OMDØMME | REPUTATION-BUILDING

Et positivt omdømme er avgjørende for at næringsklynger skal utvikle seg optimalt. En solid merkevare forenkler tilgangen til viktige ressurser, styrker klyngens samspill, stimulerer utviklingen av kjernekompetanse, og bidrar til etableringen av nyttige allianser innenfor og utenfor klyngen.

Building a positive reputation is crucial to the strategic expansion of industrial clusters. A solid brand facilitates the access to key resources, strengthens the cluster's interplay, speeds the development of core competences, and contributes to the formation of useful alliances within and outside the cluster.

NCE Maritime sitt Forum for Omdømme øker interessen for klyngen ved å spre informasjon om klyngens styrke og attraktivitet blant viktige målgrupper i regionen, nasjonalt og utenfor Norge, ved å arrangere dynamiske møteplasser, være pådriver for relevant forskning, samt delta i strategiske prosjekter. NCE Maritime opprettholder en jevn dialog med sentrale interessenter - media, politikere, internasjonale partnere, FoU-institusjoner, unge og høyt kvalifiserte mennesker.

NCE Maritime's Forum for Reputation-building raises awareness of, and interest in the cluster, by communicating its strength and attractiveness to key audiences in the region, nationally, and outside of Norway, arranging dynamic meeting places, developing and spreading research and information and participating in strategic projects. NCE Maritime maintains a consistent dialogue with key stakeholders: media, politicians, international partners, R&D institutions, and young and highly qualified people.

Status og veien videre

NCE Maritime sin konferanse "Status og veien videre", som arrangeres hvert år i september i serien "Avanserte Marine Operasjoner", var en stor suksess også i 2009. Konferansen samlet mange av klyngens ledere, representanter fra departementene og virkemiddelapparatet. Deltakerne ble orientert om et nytt, langsiktig nasjonalt initiativ for omdømmebygging i den maritime næringen, som ble startet som følge av NCE Maritimes omdømmeprojekt fra 2008.

Møreforskings Klyngeanalyse, utarbeidet av en gruppe forskere ledet av professor Arild Hervik, var kjernen i septemberkonferansen. Forskerne, som støttes av NCE Maritime, presenterte de nyeste trendene i utviklingen av klyngen, samt sine forventninger for årene som kommer. Årets konferanse "Status og veien videre" ga deltakerne inspirasjon og nytt håp - og fornyet fokuset på den maritime klyngen på Møre.

Status and the way forward

NCE Maritime's conference "Status and the way forward", organised every year as part of the series "Advanced Marine Operations", was a tremendous success also in 2009. The conference gathered the cream of the cluster's leaders, representatives from the government and the national authorities. The event started with a briefing on a new, long-term national reputation-building initiative, which resulted from NCE Maritime's Reputation project from 2008.

Every year the backbone of the conference is the work of a team of experts at Møre Research, fronted by Professor Arild Hervik. The team, supported by NCE Maritime, presented the newest trends in the development of the cluster, and suggested the most likely scenario for the years to come. In 2009, the conference gave new hope and inspiration, and renewed the focus on the nation's maritime centre of expertise.

Sunnmøre i framtida

Parallelt med sin innsats for å profilere den maritime klyngen, arbeider NCE Maritime for å styrke attraktiviteten til hele regionen blant viktige målgrupper med visjon om å gjøre Sunnmøre til et ettertraktet bo- og arbeidssted.

NCE Maritime sammen med flere sentrale aktører er blant initiativtakerne og deltar i prosjektet "Sunnmøre i framtida". Prosjektet arbeider for å utvikle en helhetlig tilnærming til utviklingen av denne regionen. Prosjektet, som allerede har fått støtte for flere millioner kroner, samler deltakere fra hele det kommersielle og politiske spektrum for å identifisere og utvikle muligheter for bærekraftig framtidig vekst, basert på foresight metoder og scenarier, og know-how-kompetanse fra andre regioner.

I 2009 presenterte NCE Maritime et nytt og spennende forskningsarbeid fra Menon Business Economics. Undersøkelsen understreket den viktige rollen som den maritime klyngen spiller for regionens utvikling, og fremhevet viktige faktorer som kan styrke den positive trenden sett i regionens maritime kommuner, og spre fordelene også mot andre deler av regionen.

Sunnmøre into the future

Parallel to its efforts to profile the maritime cluster, NCE Maritime works to strengthen the attractiveness of the whole region among key groups, and make it a sought-after place to work and to live.

NCE Maritime is among the initiators of the project "Sunnmøre into the future", which works to secure a comprehensive approach to the development of the region. The project, which has already received funding of several million kroner, brings together participants from across the commercial and political spectrum. The work is based on foresight methods and scenarios, and experience from other regions.

In 2009, NCE Maritime presented a new and exciting research document by Menon Business Economics, which underlined the role that the maritime cluster plays for the development of the region, and highlighted key factors that could strengthen the positive trend seen in the region's maritime municipalities.

Nettverk og inspirasjon

Et viktig element av arrangementene NCE Maritime støtter, er at de skal være arena for diskusjon og deling av ideer, og fungere som en dynamisk møteplass for næringens ledende aktører. I 2009 ble NCE Maritime medarrangør til Ålesundkonferansen, sammen med Handelshøyskolen BI. Årets konferanse fokuserte på "Serviceskip i offshoretjeneste", og ble en stor suksess, med rekordmange deltakere fra norsk maritim industri. Et annet eksempel på en dynamisk og inspirerende samling som vil trekke oppmerksomheten til den maritime klyngen er InnoTown © Innovation Conference. NCE Maritime støtter returen av denne ukonvensjonelle internasjonale konferansen til Ålesund, og er en av to hovedsponsorer for InnoTown © 2010.

Networking and inspiration

NCE Maritime ensures that each of its gatherings provides an arena for discussion and the sharing of ideas, and work as a dynamic meeting place for the industry's leading players. In 2009, NCE Maritime joined forces with the Norwegian School of Management (BI) to organise the annual Ålesund conference. This year's conference was a tremendous success, drawing a record 280 attendees. Another example of a dynamic and inspirational gathering that will draw attention to the maritime cluster is the InnoTown© Innovation Conference. NCE Maritime supports the return of this unconventional international event to Ålesund, and is one of the two main sponsors for InnoTown© 2010.

YoungShip Møre

Nettverk og god, uformell kommunikasjon mellom bransjer, bedrifter og mennesker utgjør en viktig del av klyngens suksess. For å styrke dette konkurransefortrinnet også i fremtiden, er NCE Maritime initiativtaker og støttespiller av YoungShip Møre. Foreningen samler klyngens yngre ansatte og har allerede over 230 medlemmer. NCE Maritime har tro på betydningen av sosiale nettverk i grupper som YoungShip Møre og ønsker å bidra til å utvide omfanget og effekten av foreningens aktiviteter.

YoungShip Møre

Networking and good informal communication across segments, companies and people is a central part of the cluster's success. In order to strengthen this competitive advantage in the future, NCE Maritime is the initiator and an enthusiastic supporter of YoungShip Møre – the union of young professionals from the cluster, which already has over 230 members. NCE Maritime believes in the power of social networking, in groups like YoungShip Møre, and works to extend the frequency and effect of this kind of activity.

NCE Maritime sought for best practice

NCE Maritime er i jevnlig dialog med nasjonale og utenlandske utdanningsinstitusjoner, myndigheter, innovasjonssentre, handelskamre, og andre, som kontakter NCE Maritime på jakt etter best-practice ekspertise på klynge- og forretningsutvikling. I 2009 ble NCE Maritime oppsøkt av delegasjoner fra Hellas, Finland, Tyskland, Brasil, Sverige og Kroatia og formidlet informasjon om regionens unike maritime klynge blant viktige målgrupper nasjonalt og internasjonalt.

NCE Maritime sought for best practice

NCE Maritime is in regular dialogue with national and foreign educational institutions, government authorities, innovation centres, chambers of commerce, and others, who contact NCE Maritime in search of best-practice expertise on cluster management and business development. During 2009 alone, NCE Maritime received delegations from Greece, Finland, Germany, Brazil, Sweden, and Croatia, and drew the attention of key audiences nationally and internationally to the unique maritime cluster it facilitates.

Maritim utstilling på Ålesund Båtfestival

NCE Maritime deltok, sammen med et utvalg av over 25 bedrifter og organisasjoner fra klyngen, på Båtfestivalen i Ålesund for å vekke interessen til over 70,000 festivalgjester for regionens høyteknologiske maritime klynge, og for å gjøre befolkningen oppmerksom på klyngens imponerende prestasjoner over hele verden. I 2009 ble den maritime klyngen på Møre presentert for tredje gang i Ålesund sentrum med en stor maritim utstilling fullt med spennende animasjoner, simulatorer, modeller og konkurranser.

Maritime exhibition at Ålesund Boat Festival

NCE Maritime, together with over 25 companies and organisations from the cluster, participated in the Boat Festival in Ålesund, generating awareness and interest in the region's high-tech maritime cluster and its outstanding performance to over 70,000 festival guests. In 2009, the NCE Maritime cluster occupied for the third time the centre stage of the town of Ålesund with a large maritime exhibition packed with exciting visuals, simulators, models and competitions.

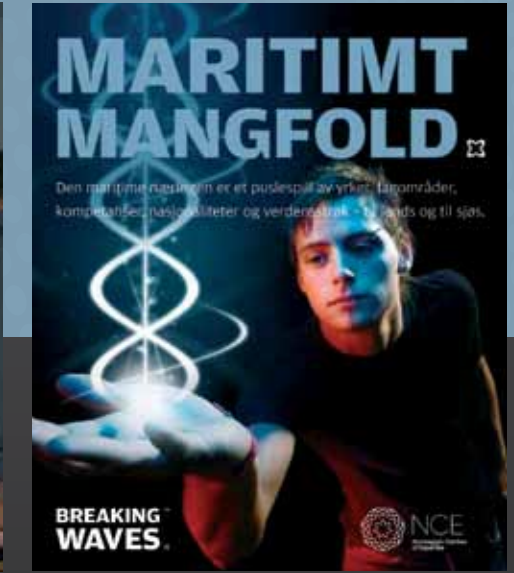

Internasjonalt omdømme

Den internasjonale maritime fagpressen kan være en viktig alliert i omdømmebyggingsarbeidet. NCE Maritime var, også i 2009, vert for "Offshore Maritime Press Tour", som brakte viktige journalister fra flere ledende maritime tidsskrifter til regionen på et 4-dagers besøk. NCE Maritimes presentasjon av den maritime klyngen, kombinert med simulatordemonstrasjoner og besøk hos flere ledende bedrifter i klyngen, har allerede resultert i positiv dekning i en rekke tidsskrifter.

International coverage

The international maritime trade press can be a crucial ally in reputation building. In 2009, NCE Maritime hosted once again the Offshore Maritime Press Tour, which brought key journalists from several leading maritime publications for a 4-day visit to the region. NCE Maritime's presentation of the maritime cluster, coupled with simulator demonstrations and visits at several leading companies in the cluster, have already resulted in positive coverage in a number of publications.

NCE Maritime informasjon

NCE Maritime bidrar til å styrke klyngen ved å fungere som verdifull informasjonspunkt og dynamisk møteplass. I 2009 styrket NCE Maritime ytterligere sin informasjonsinnsats med et regelmessig nyhetsbrev, nye hjemmesider (www.ncemaritime.no), felles maritim kalender (www.maritimkalender.no) - og en rekke nye brosjyrer rettet mot forskjellige kommunikasjonsmål som f.eks. rekruttering og profilering av mulighetene for karriere i klyngen for kvinner, og mer.

NCE Maritime Information

NCE Maritime strengthens the cluster by serving as a valuable information node and a dynamic meeting place. In 2009, NCE Maritime picked up its information efforts even further, with a regular newsletter, a new website (www.ncemaritime.no) and a number of new brochures, each of which targeted a specific communications goal, such as recruiting, profiling careers in the cluster for women, and more.

NCE Maritime bidrar til klyngens utvikling, og øker den eksisterende innovasjonstakten ved å introdusere ny kunnskap, ideer og inspirasjon - og ved å skape nye bedrifter, produkter og arbeidsplasser.

NCE Maritime contributes to the cluster's development and increases the existing innovation rate by bringing in new knowledge, ideas and inspiration, and helping create new companies, products and workplaces.

INNOVATION | INNOVASJON | INNOVATION | INNOVASJON | INNOVATION | INNOVASJON | INNOVATION | INNOVASJON

NCE Maritime, gjennom sitt *Forum for Innovasjon*, styrker klyngens konkurransefortrinn ved å dyrke mekanismene som fører til økt kunnskap og innovasjon, utvikling og introduksjon av ny kunnskap, nye prosesser og nye måter å løse utfordringene knyttet til avanserte marine operasjoner på.

NCE Maritime, through its Forum for Innovation, sharpens the cluster's competitive edge by cultivating the mechanisms that lead to knowledge growth and innovation, developing and introducing new knowledge, new processes and new ways of solving the challenges related to advanced marine operations.

NCE Maritime bidrar til klyngens utvidelse og fornyelse, ved å støtte etableringen av nye bedrifter, produkter og arbeidsplasser, og ved å tilby informasjon om nye globale markeder og parallelle næringer. Videre gir NCE Maritime finansiell støtte og førstehåndseksperise til ulike innovasjonsprosjekter, og stimulerer utviklingen av et gunstig miljø for kreativ tenkning i regionen, ved å støtte entreprenørskapsinitiativer ved regionens høyskoler.

NCE Maritime contributes to the cluster's expansion and renewal by assisting the creation of new companies, products and workplaces, and bringing information about new global markets and parallel industries. Furthermore, NCE Maritime backs various innovation projects, and stimulates the development of creative thinking in the region by supporting entrepreneurial initiatives at the regional university colleges.

Inkubator for nye ideer

NCE Maritime, som en del av sin satsing for å øke klyngens innovasjonstakt, støtter bedrifter og mennesker til å realisere sitt fulle potensiale og hjelper nye forretningsideer å vokse til fullverdige bedrifter. NCE Maritimes omfattende kunnskap og nettverk innenfor klyngen gir grobunn til nyttige synergier. NCE Maritime er i stand til å identifisere produkter og forretningsideer som har potensial til å utvikle seg til verdifulle nye elementer i klyngen og gir de den støtten og veiledningen de trenger for å lykkes. Dette arbeidet gjøres i nært samarbeid med Ålesund Kunnskapspark og SIVAs Inkubator program.

Incubating new companies

NCE Maritime helps companies and individuals achieve their full potential and enables new business ideas to sprout into fully fledged companies. Drawing synergies from its extensive knowledge and network within the cluster, NCE Maritime identifies ideas that have the potential to develop into valuable new elements in the cluster and provides them with the support and guidelines needed for their success, in close cooperation with Ålesund Knowledge Park and SIVA's so-called "Incubator programme".

Et eksempel på spennende inkubatorbedrifter som NCE Maritime har jobbet med i løpet av 2009 er Evomec, som i løpet av kort tid omsetter for over 100 millioner kroner og har blitt et verdifull medlem av den maritime klyngen.

Examples of incubator companies that NCE Maritime has worked with during 2009 are the now well-established Evomec, which is already a valuable member of the cluster community and has a turnover of over NOK 100 million, and the newly established Ship-Master.

< Innovativ "Bulk Hose Securing Unit" fra Evomec.

Subsea Conference

NCE Maritime overvåker kontinuerlig utviklingen innen avanserte marine operasjoner og undersøker raskt de nye mulighetene for videre vekst i klyngen. Straks NCE Maritime så den raske utviklingen i subsea-sektoren, og dens potensielle konsekvenser for den maritime klyngen på Møre, styrket NCE Maritime sin stab med en SubSea prosjektleder, og arrangerte sin første SubSea konferanse.

Subsea Conference

NCE Maritime constantly monitors developments in the field of advanced marine operations and studies new opportunities for further growth in the cluster, as they arise. Seeing the rapid rise of the subsea sector, NCE Maritime strengthened its staff with a Sub-Sea Project Manager, and organised an informative conference.

Konferansen samlet eksperter som foredragsholdere fra hele landet, og ga publikum verdifull innsikt i den siste utviklingen innen subsea-sektoren og de mulighetene som subseateknologien betyr for offshore fartøy, utstyr og tjenester. Konferansen fokuserte spesielt på utfordringene knyttet til subsea operasjoner, og de teknologiske og forretningsmessige aspekter som designere av offshore-fartøy og utstyr burde ta hensyn til. Konferansen ble møtt med stor interesse. NCE Maritime vil fortsette å informere om utviklingen i denne nye og spennende del av næringen i fremtiden og planlegger allerede neste Subsea konferanse, som arrangeres 17. mars 2010.

The conference brought expert speakers from across the country, and gave the audience valuable insight in the recent developments within the subsea sector and the possibilities presented by subsea technology for offshore vessels, equipment and services. Special attention was paid to the challenges related to subsea operations, and the technological and business aspects designers of offshore vessels and equipment need to consider. The initiative was met with great interest. NCE Maritime is already planning the next Subsea conference, which will take place on 17 March 2010.

Neste generasjon designmetodikk

Den maritime klynge på Møre kjennetegnes av hurtig innovasjon i tett og dynamisk samvirke mellom redere, skipsdesignere, utstyrsleverandører og verft. Kundetilpasning er i fokus, og hvert skip er mer eller mindre en prototyp. Forskningsprosjektet *Neste generasjon designmetodikk* omhandler hvordan en kunne opprettholde høy innovasjonstakt og kundetilpasning på en effektiv måte. En vil med andre ord oppnå skreddersøm til samme kostnad som med "masseproduksjon". Teorier om arkitektur til design av produktfamilier i stedet for enkeltprodukter ble utviklet. Arkitekturer ble brukt til å beskrive kunde verdi, produkt-sortiment og egenskaper i hele verdikjeden. Modularisering og plattformer inngikk som de sentrale byggeklosser i teorien. Rolls-Royce Marine, Kleven Maritime, ODIM og Ulstein Design deltok i prosjektet, og bidro med flere spennende case. Resultatet fra forskningen, som også er illustrert med case fra industrien, er beskrevet i boka "The Design Factory" som nå brukes i høgskolens mastergradsutdanning.

Next-generation design methods

NCE Maritime, together with Ålesund University College and members of the cluster, participated in an exciting research project that contributed to increased customisation and innovation rate by developing a new approach to design. The project, which uses design architecture as a tool, looked at the benefits of designing product families throughout the value chain, as opposed to designing individual products. The results from the research have been included in the book "The Design Factory", used in the new master's degree studies.

Integrerte Marine Operasjoner

NCE-Maritime har støttet utviklingen av en større satsing innen avanserte offshoreoperasjoner, og en prosjektsøknad kalt "Integrerte Marine Operasjoner" er utarbeidet. Målet er å inkludere menneskelig faktor i både design og evaluering av marine operasjoner. Innovasjon er ofte et resultat av inspirasjon og synergi fra andre kunnskapsmiljøer og -bransjer. Et samarbeid med l'École Nationale de l'Aviation Civile (France), Curtin University (Australia) og Høgskolen i Ålesund er derfor etablert. Erfaring og kunnskap fra flyindustrien vil bli systematisk overført til maritime anvendelser og erfaringer fra australsk offshoreaktivitet vil bli brukt i design av subseaoperasjoner. Designforslag av bro- og andre styreposisjoner vil bli realisert i prototyper og testet ut som en integrert del av simulatorene på Høgskolen. Prosjektet vil gi kunnskap og verktøy i morgendagens design av styreposisjoner.

Integrated Marine Operations

Innovation is often the result of useful synergies from the combined expertise of different industries or knowledge centres. In 2009, NCE Maritime backed a substantial project on "Integrated Marine Operations", which would use experience from the aviation and subsea industries. For the first time, human factors will be included in the modelling of marine operations. The operations, which will thus be considered in their entirety, can be evaluated and amended before they are put into practice. The project will allow the NCE Maritime cluster to develop new knowledge and gain access to a valuable new tool for the future.

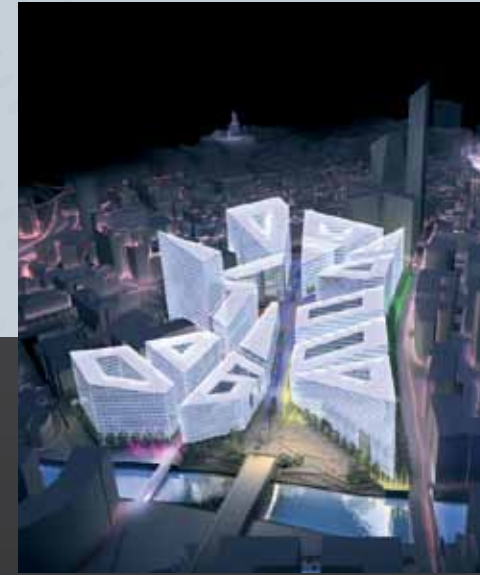

RoNoMar

Suksessen til inkubatorvirksomheten som NCE Maritime er en del av, har skapt interesse nasjonalt og internasjonalt. Som resultat av dette vil en del av Norges bidrag i EØS-avtalen bli øremerket til etablering av et Maritimt Innovasjonssenter i Romania. NCE Maritime, via Ålesund Kunnskapspark, har blitt tildelt det overordnede ansvaret prosjektet. RoNoMar-prosjektet omfatter også et utvekslingsprogram for forskere og mastergradstudenter, og vil bli en verdifull ressurs for bedriftene i NCE Maritime klyngen i framtiden.

RoNoMar

The success of the incubator activity connected to NCE Maritime attracted interest both nationally and internationally. As a result, part of Norway's contribution to EU has been channelled towards the creation of a Maritime Innovation Centre in Romania. NCE Maritime via Ålesund Knowledge Park has the overall responsibility for the project. The RoNoMar project also includes an exchange programme for researchers and elite MSc students, and will be a valuable resource for the companies in the NCE Maritime cluster in the future.

DesignFokus

Seminarserien DesignFokus er et annet eksempel på inspirasjon som kommer fra skjæringspunktet mellom forskjellige industrier og ekspertise fra andre deler av verden. DesignFokus er et samarbeidsprosjekt mellom NCE Maritime, Høgskolen i Ålesund og VRI programmet til Norsk Forskningsråd. Seminarserien presenterer høyprofilerte internasjonale foredragsholdere med dokumentert ekspertise og ettertraktet kompetanse, og gir inspirasjon til nytenking i forretningsutvikling og design gjennom eksempler fra ulike sektorer og land. Gjæstelisten inkluderer Tangerine, og vinnerne av 2008 RIBA Stirling arkitektur-prisen Feilden Clegg Bradley Studios.

Seminar series DesignFokus

The seminar series DesignFokus offers other ways to use the intersection of industries and international expertise. A cooperative project between NCE Maritime, the Ålesund University College and The Research Council of Norway, DesignFokus presents high-profile international speakers with proven track record and sought-after expertise, bringing inspiration for new ways of doing business and handling design from various sectors and countries.

With Inside Information...

NCE Maritime sin populære seminarserie "With Inside Information", som bidrar til å utvide horisonten til klyngens bedrifter ut mot nye markeder, fortsatte å trekke publikum også i 2009. Serien bringer inn kunnskap om utvalgte strategiske markeder, og bidrar dermed til utviklingen av nye fremgangsmåter eller nye produkter tilpasset disse markedenes tekniske og administrative krav. I løpet av 2009 besøkte eksperter fra Sør-Korea, Brasil og USA NCE Maritime for å presentere disse viktige markedene for bedrifter fra den maritime klyngen på Møre.

With Inside Information...

Stimulating and facilitating the movement of cluster's companies into new global markets, NCE Maritime's highly popular seminar series "With Inside Information" continued to draw crowds in 2009. The series brings inside knowledge on selected strategic markets, contributing to the development of new approaches, or new products adapted to those markets. This year, experts and insiders from South Korea, Brazil and the USA provided insight into these high-priority markets for the NCE Maritime cluster.

Forberedelse av neste generasjon

NCE Maritime arbeider kontinuerlig for å stimulere til kreativ tenking blant unge i regionen ved å støtte ulike entreprenørrettete tiltak, som Høgskolens Studentbedrifter (der Høgskolen i Ålesund oppnår svært gode resultater nasjonalt og internasjonalt), og Lego League. I løpet av 2009, arrangerte NCE Maritime også en designkonkurranse som inspirerte over 130 deltakere fra regionen til å sende sin design av fremtidens fartøy og utstyr.

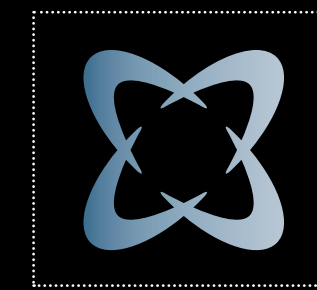
Preparing the next generation

NCE Maritime is stimulating creative thinking among the young people in the region through various initiatives, such as student companies (where Ålesund University College has an excellent track record nationally and internationally), and the Lego League. During 2009, NCE Maritime also organised a design competition that inspired over 130 participants from the region to send their designs of the vessel/equipment of the future.

NCE MARITIME - STØ KURS 2010

Gjennom fornuftig forvaltning av menneskelige og økonomiske ressurser bidrar NCE Maritime til at den maritime klyngen på Møre kan nå lenger, vokse raskere, utvikle nye ideer, samhandle mer og lære mer.

NCE Maritime er motivert av globale muligheter og de langsiktige utviklingsmål i den nasjonale forsknings-og innovasjonspolitikken. I årene som kommer vil NCE Maritime fortsette å forsyne den maritime klyngen med ny og komplementær kompetanse, kunnskap og ideer - og slik fortsette å styrke klyngen inn i fremtiden. NCE Maritime inviterer deg til å være en del av denne spennende utviklingen ved å følge oss via vårt nyhetsbrev. For mer informasjon, besøk www.ncemaritime.no.

NCE MARITIME - STEADY COURSE 2010

Through sound management of a pool of human and financial resources, NCE Maritime believes that the Møre maritime cluster can go farther, expand faster, develop more new ideas, share more and learn more.

NCE Maritime is motivated by long-term development goals of national research and innovation policy and global opportunities. During 2010, NCE Maritime will continue to supply the maritime cluster with new and complementary skills, knowledge and ideas, and will continue to strengthen the cluster into the future. NCE Maritime invites you to be a part of this exciting development, and follow us via our newsletter. For more information, visit www.ncemaritime.no

18 Dette er noen av prosjektene NCE Maritime vil fortsette å arbeide med også i 2010, samt en illustrasjon av måten disse prosjektene er opp mot de SMARTE mål. 1 er høyeste karakter.

Here are a few of the projects NCE Maritime will continue working with also in 2010. Below, an illustration of the way these projects are rated in the Smart goals matrix. 1 is the highest mark.

PROSJEKTER/PROJECTS

SMARTE MÅL/SMART GOALS

	1	2	3	4	5	6	7
DesignFokus	1	2		3			
KMB Igloo					2		1
Gaveprofessor/Professorships	2	1	3				
RoNoMar			2	1	3		
Brasilsatsing/ Brazil internationalisation			1	3			2
KMB prosjekt Int. SMB/ SMB internationalisation	2				3		1
YoungShip Møre							
NCE Maritime Trainee	1		2		3		
Status og veien videre/ Status & way forward 2010	2					1	
InnoTown							
Ålesundskonferansen/The Ålesund Conference 2010	2		3	4		1	
Maritim klyngeanalyse/the maritime cluster analysis (2009-10)			3		2	1	
Sunnmøre i framtida.../Sunnmøre into the future	2		3			1	
...With Inside Information						2	1
Omdømmebygging	3				2	1	
Avanserte Marine Operasjoner/Advanced Marine Operations	1	2			3		

SMARTE MÅL: 1. Styrke klyngens samhandling 2. Øke klyngens innovasjonstakt 3. Øke tilgangen på høyt kvalifisert arbeidskraft 4. Øke tilgangen på forskningskapasitet og infrastruktur 5. Styrke klyngens internasjonale attraksjon 6. Øke kunnskap om klyngen og klyngens utviklingsmuligheter 7. Styrke klyngens konkurransevne gjennom effektivisering

SMART GOALS: 1. Strengthen the cluster's interplay 2. Increase the cluster's innovation pace 3. Improve access to highly qualified personnel 4. Increase access to R&D capacity and infrastructure 5. Strengthen the cluster's international attractiveness 6. Spread knowledge about the cluster and its strength 7. Strengthen the cluster's competitiveness through efficiencies

ÅLESUND KUNNSKAPSPARK | KNOWLEDGE PARK

19 NCE Maritime fasiliteres av Ålesund Kunnskapspark AS. Ålesund Kunnskapspark er et regionalt innovasjonsselskap med lang erfaring og gode resultater innenfor nærings- og samfunnsutvikling, og aktiviteter som sprer seg over hele regionen, nasjonalt og internasjonalt.

NCE Maritime is facilitated by Ålesund Knowledge Park. Ålesund Knowledge Park is a regional innovation company with long experience and good results in the fields of business and community development, and activities that spread over the whole region, nationally, and internationally.

NCE MARITIME

Norwegian Centres of Expertise er en stor nasjonal satsing på de mest vekstkraftige næringsklyngene i Norge. På grunn av sin sterke posisjon i verden innen Avanserte marine operasjoner har den maritime klyngen på Møre fått status som Norwegian Centre of Expertise - Maritime.

Norwegian Centres of Expertise is a massive national initiative focusing on the strongest and most promising industrial clusters of Norway. Due to its outstanding performance and innovation strength, the maritime cluster in Møre was awarded the status of Norwegian Centre of Expertise – Maritime.

www.ncemaritime.no

Styrken til den maritime klyngen på Møre ligger i kombinasjonen av samarbeid, konkurranse, geografisk konsentrasjon og åpen kommunikasjon mellom alle parter i prosessen. I sum utløser dette det innovative potensialet i hver enkelt av klyngens bedrifter. Mange av verdens mest avanserte offshorefartøy er designet, bygget, utrustet og drives av bedrifter fra den maritime klyngen på Møre.

The strength of the maritime cluster in Møre lies in a mixture of cooperation, competition, geographical proximity and open communication between all parts involved in the process, which galvanize the innovative potential of its companies. More than half of the world's most advanced offshore vessels are designed, built, equipped and operated by companies in the Møre maritime cluster.

Norwegian Centre of Expertise

MARITIME

NCE Maritime. c/o Ålesund Knowledge Park AS, Servicebox 9, 6025 ÅLESUND, Norway
Tel: +47 70 32 92 00 • post@ncemaritime.no • www.ncemaritime.no